

Jakten på kilowatten

Det finns ett otal byggnader i vårt avlånga land, vars funktioner blivit ändrade i förhållandet till det de var avsedda för när de byggdes. När det gäller byggnader från 40-talet och senare finns det många exempel på ändrade funktioner, inte minst i den stad där jag bor just nu (Söderhamn).

Kockums verkstäder lade ner sin verksamhet i Söderhamn på 80-talet. Mindre maskinföretag etablerade sig men har också successivt lagt ner sin verksamhet. Idag finns i dessa industrilokaler ett modernt gym, fritidsgården verkstäderna, Bowlinghall, träningshall för Bordtennis, Skateboard och Judo, Hälsocentral, Förskola, Ericssonhjälpen och flera kontorslokaler för småföretag. Lokalerna har fått nytt liv och nya verksamheter har etablerat sig.

Så kan det också vara med gamla hus. På temadagen **Jakten på kilowatten** anordnad av Svenska Byggnadsvårdsföreningen, var det många föreläsare som visade exempel på hur man kunde reparera och isolera gamla hus, så att de idag uppfyller moderna energikrav utan att förlora de kulturhistoriska värdena.

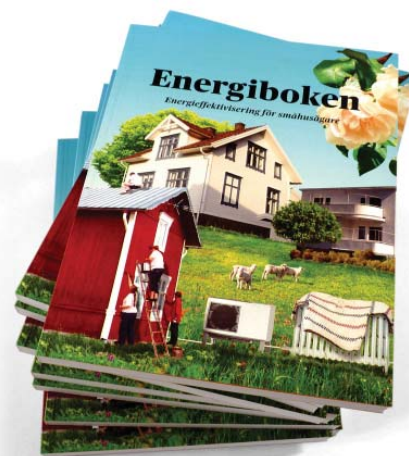
Det viktigaste är att använda väl beprövade material och att t.ex. isoleringsmaterialet är anpassat till huset, om det är byggt av timmer, tegel, sten mm.

Fuktskador, mögel har varit ett gissel för många husägare som byggde under 70 och 80-talet. Många nya material dök då upp, och plast och andra tätmaterial användes i väggar och tak. Byggde man på rätt sätt klarade sig husen bra, men slarvades det med tätskikten, i anslutning till fönster, dörrar och dessutom dåliga undertak, trängde fukt in i de nya isolermaterialen, som inte tålde fukt och efter 10 år dök mögel-skadorna upp.

Detta har under 2000-talet kostat miljarder i saneringskostnader, speciellt i skolor och daghem.

Det allra viktigaste är att verkligen analysera huset innan man är på väg att köpa. Tänka på när det är byggt, vilka isoleringsmaterial som använts. Husets ventilation, hur fungerar den, och hur ser grunden ut. Hur är dräneringen lagd och fungerar den. Är det material som kan underhållas som t.ex. fönster. Det pratas mycket idag om underhållsfria material, men finns de verkligen?

Svenska Byggnadsvårdsföreningen har samlat landets främsta experter på hur man kombinerar energiförbättring med bevarande och sammanställt deras kunskaper i **Energiboken** med undertiteln **Energieffektivisering för småhusägare**.

Boken kan beställas på www.byggnadsvard.se och kostar 279:-

Boken har fått många positiva recensioner som t.ex denna från Christer Nordemo, **Allt om fritidshus; Boken är en guldgruva av information för småhusägare och som tröttnat på för höga energikostnader, men som drabbats av beslutsvånda av olika råd och åtgärdsförslag.**

På bilden visar Stefan hur timmerstockarna tätats med lera för att hindra drag

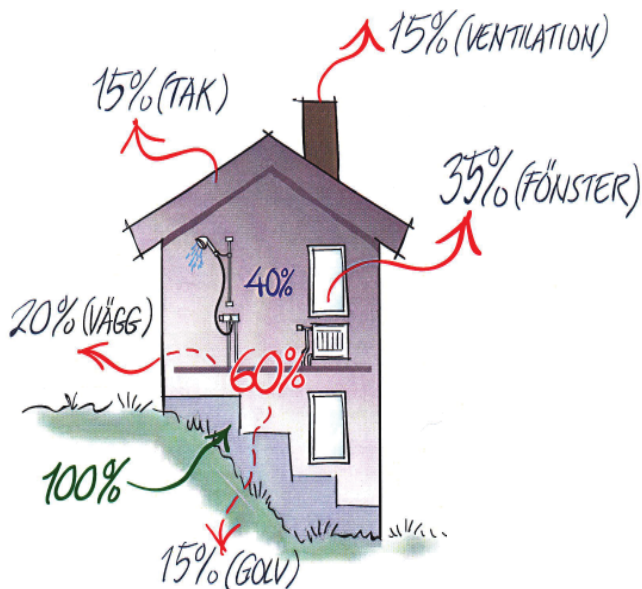
Stefan Östberg från Byggnadsvård i Dalarna AB hur han isolerat ett äldre timmerhus som dessutom byggts till. Han har använt cellulosafiber och lera, gamla beprövade material. I färdigt skick ser man inte vilken del som är nybyggd.

Fler sådana exempel gavs under dagen, inte minst från föreningens ordförande Björn Ohlén som på västkusten köpt ett gammalt hus och gjort en totalrenovering. Han har tagit ett steg i taget och i stort följt bokens upplägg, kanske det var huset som gav idén till Energiboken?

En annan skatt förutom boken är hemsidan www.byggnadsvard.se Där kan du hitta artiklar om fuktskador, byggnadstips, målning, trädgårdar, ja allt som rör husbyggnad och vård.

Föreningens verksamhet omfattar inte bara böcker, temadagar och hemsidan.

Ca 40 % av den tillförda energin används till varmvatten och hushållsel. Resten går till uppvärmning och försvinner genom dålig isolering, otätheter och ventilation.
Bilden hämtad från Energimyndigheten

Mätning av u-värdet på tre olika fönster
Utförd av Lunds Tekniska Högskola

Åtgärd	Fönster 1880 1 +1 glas	Fönster 1930 Kopplat	Fönster 1982 3-glaskasett
Befintligt skick	2.44	2.56	1.83
Renoverat	2.07	2.26	1.83
LE-glas	1.60	1.77	1.83

Med ett nytt innanfönster med två glas kan man komma ner i u-värden på under 1,0. Och fortfarande ha bra fönster!

Bilden visar att ett renoverat innanfönster har bättre U-värde än ett kopplat fönster, om båda förses med lågen-ergiglas. Gamla fönster brukar vara av god kvalité och det lönar sig att renovera dem.

Byggnadsvårdsläger arrangeras varje år på 6-10 ställen i landet. Deltog själv på ett sådant läger på Ingmarsö för något år sedan. Hårt jobb i 2 veckor med kunniga ledare och deltagare med olika kompetenser. Mycket lärorikt. Flera av deltagarna hade skaffat sig torp eller gamla byggnader, och fick här chansen att lära sig om gamla material och byggnadssätt.

En dag med **Jakten av kilowatten** gav många tips och nya kunskaper.
Lennart Andersson